

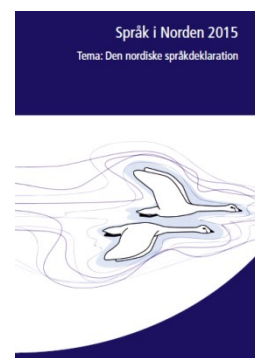
Sprog i Norden

Titel: Nasjonale språkpolitiske mål, handlingsplaner og lover

Forfatter: Torbjørge Breivik

Kilde: Sprog i Norden, 2015, s. 49-60

URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/sin/issue/archive>

© Forfatterne og Netværket for sprognavnene i Norden

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre numre af Sprog i Norden (1970-2004) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten.

Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Nasjonale språkpolitiske mål, handlingsplaner og lover

Torbjørgh Breivik

De nordiske landene har alle bestemmelser som gjelder språk og språkbruk, men det varierer om de er uttalte mål i offentlige dokumenter, står i handlingsplaner eller finnes i egne lover. I denne artikkelen presenteres en gjennomgang av hvordan det ser ut i de ulike nordiske landene høsten 2014.

Rammer for presentasjonen

Det overordnede temaet for språkmøtet i 2014 var den nordiske språkdeklarasjonen og hvilke resultater man kan vise til som følge av det man der ble enig om. Denne artikkelen gir en oversikt over lover, offisielle strategier, handlingsplaner og relevante dokumenter som gjelder og som berører språkpolitikken i landene i Norden.

Artikkelen er basert på følgende tre spørsmål:

1. Hvilke språkpolitiske mål har ditt land?
2. Har ditt land en (noen) handlingsplaner for språkpolitikken?
3. Hvilke språk(politiske) lover har ditt land?

Spørsmålene ble sendt til de nordiske sekretærene hos språknemndene i Norden. Svarene viser hvor komplekst Norden er på dette viktige politikkområdet. Av praktiske årsaker blir situasjonen i de ulike landene presentert i alfabetisk rekkefølge. Ingen fra de samiske språkområdene ga tilbakemelding. Ved hjelp av svarene fra de landene der samiske språk er i bruk, har det vært mulig å gi en oversikt over situasjonen der. Omtalen av de samiske språkområdene kommer til slutt fordi den omfatter flere land.

Danmark – språkpolitiske mål

Den overordnede målsettingen for dansk språkpolitikk er å styrke det danske språkets anseelse og status. I rapporten *Dansk sprogs status 2012* analyseres situasjonen for dansk som undervisningsspråk gjennom hele utdanningsløpet fra skolestart til doktorgradsnivå. Hvordan står det til med bruken av dansk i undervisningen på de ulike nivåene, og i hvilken grad brukes dansk sammenlignet med de målene som er formulert i strategien for fremmedspråk?

Problemstillingen dansk kontra engelsk som publiseringsspråk i forskning og høyere utdanning er dagsaktuell. Alle de åtte danske universitetene har bestemmelser om hvilke fag man kan eller skal bruke engelsk (i tillegg til dansk) som undervisnings- og publiseringsspråk.

Sprog på spil fra 2003 og *Sprog til tiden* fra 2008 har begge en gjennomgang av sentrale samfunnsområder som utdanning (hele løpet), teknologi og kultur. Begge har anbefalinger om hva som kan og bør gjøres for å styrke dansk, og begge kan sees på som uttrykk for offisiell dansk språkpolitikk og som forslag til handlingsplaner i og med at avsender er Kulturministeriet. I 2003 ga Dansk Selskab for Fagsprog og Fagkommunikation ut rapporten *Hvidbog om erhvervsliv, sprogpolitik og konkurrenceevne*. Rapporten ser på språket som et konkurransefortrinn og diskuterer hvilke utfordringer dansk språk står overfor i næringslivet i Danmark og i møte med et internasjonalt næringsliv som fordrer bruk av andre språk.

Dansk Sprognævn utarbeider jevnlig språkpolitiske notater som fanger opp utviklingen og vurderer betydningen for språket og ivaretagelsen av dansk som nasjonalt språk.

Dansk lovverk

I *Rettspleieloven* fra 1978 slås det fast at dansk er språket i Danmark. Det finnes også bestemmelser i Nordisk språkkonvensjon om bruk av dansk språk, og i avtalen med EU er det slått fast at språket som skal brukes i Danmark, er dansk.

Danmark har ingen egen språklov, men det finnes to lover som har direkte betydning for Dansk Sprognævns arbeid og virksomhet, og begge ble vedtatt i 1997. *Retskrivningsloven* omhandler hvordan Dansk Sprognævn skal håndtere forslag til endring av gjeldende rettskriving og hvordan man skal behandle nye ord som tas inn i dansk språk. *Sprognævnsløven* fra samme år gir føringer for hvilke områder av språket Dansk Sprognævn skal arbeide med. I 2009 kom *Sprognævnshandboken* som omhandler Dansk Sprognævns generelle virksomhet og hvordan styringsorganet for Sprognævnet skal oppnevnes og settes sammen.

I 2014 ble det vedtatt å opprette Dansk tegnsprogråd. Dansk Sprognævn skal ha sekretariatet for Tegnsprogrådet og Sprognævnet er i gang med å etablere dette sekretariatet.

Finland – språkpolitiske mål

Finland har vedtatt en nasjonal strategi for sin språkpolitikk (*Nasjonalspråkstrategin*), og selve strategien er todelt: en kortsiktig del for regjeringsperioden

2011–2015, og en mer langsiktig strategi. Strategien slår fast at Finland har to livskraftige nasjonalspråk, og at Finland også skal ha det i framtida. Utgangspunktene for strategien er individets grunnleggende språklige rettigheter og den nytte og de fordelene Finland har av å være et tospråklig samfunn.

I perioden 2011–2015 vil regjeringen prioritere å gjøre nasjonalspråkene mer synlige gjennom å framheve språkene og kulturen, styrke kunnskapene i finsk og svensk og ikke minst sørge for en systematisk tilpassing til språkloven i forvaltningen. Det vil bli laget mellomrapporter med anbefalinger for det videre strategiarbeidet i perioden 2015–2019.

Finland – språkpolitiske handlingsplaner

Finland har egne handlingsplaner for svensk, for finsk, for romani, for tegnspråkene og for klart språk i staten.

Handlingsprogram för svenska i Finland: Tänk om . . . kom i 2003. Hovedpunktene i planen er at svensk er og må fortsatt være et komplett og samfunnsbærende språk. Svensk i Finland følger i prinsippet den svenske normeringen, men finlandssvensk inneholder også noen særtrekk som kommer av at Finland er et annet samfunn med et annet lovverk osv. Det slås fast at den beste måten å bevare språket på, er å bruke det. Å arbeide for et språk betyr ikke å arbeide mot et annet. Det siste punktet er svært viktig i Finland fordi det ofte er diskusjoner om hvor stor plass svensk skal ha i skole- og utdannings-systemet og i forvaltningen.

Handlingsprogram för finska språket: Finska språkets framtid – Ett språkpolitiskt handlingsprogram kom i 2009 og slo fast at finsk skal kunne brukes på ulike samfunnsområder, og det skal også i framtida ha en sentral posisjon i samfunnet. Planen slo videre fast at tospråklighet er viktig, og at det er nødvendig med kunnskap i andre språk. Planen munnet ut i et forslag om å etablere en arbeidsgruppe som skulle utarbeide et overordnet språkpolitisk program for Finland. *Nasjonalspråksstrategin* omfatter bare finsk og svensk (se over). En grunnleggende tanke er parallellspråklighet: bruke finsk i ulike samfunnsområder parallelt med andre språk som kan være aktuelle å bruke.

I 2012 publiserte Undervisnings- og kulturministeriet et *Åtgärdsprogram för att stimulera det samiska språket*, og i 2014 kom *Statsrådets principbeslut om ett åtgärdsprogram för att stimulera det samiska språket*.

Handlingsplan för romani: Romanikielen kielipoliittinen ohjelma kom i 2009 og formulerer livsviktige mål for å opprettholde romanispråkets vitalitet i Finland. Planen foreslår en separat språklov for romani ved å samle bestemmelser om bruk av romani som nå står i ulike eksisterende lover. Den har også forslag til tiltak som vil fremme de språklige rettighetene for romanifolket,

samt tiltak som kan skape en bedre dialog med myndighetene og med andre språklige minoriteter.

Det finske justisdepartementet publiserte i 2014 utredningen *Förverkligandet av romernas språkliga rättigheter som garanteras i grundlagen*.

Språkpolitiskt program för teckenspråken i Finland, Suomen viittomakielten kielipoliittinen ohjelma ble lagt fram i 2010. Finland har to tegnspråk: ett for finlandssvensk og ett for finsk. Det språkpolitiske programmet har bestemmelser om barn som bruker tegnspråk, om undervisning for barn som bruker tegnspråk og om tilgang til informasjon for personer som bruker tegnspråk.

Klart myndighetsspråk – ett handlingsprogram ble overlevert undervisningsministeren i januar 2014 og fremmer flere konkrete forslag til hvordan myndighetene kan forbedre språket de bruker når de henvender seg til publikum.

Finsk lovverk

Den finske grunnloven, *Grundlagen*, slår i §17 fast at de to nasjonalspråkene i Finland, finsk og svensk, er likeverdige som nasjonalspråk.

I 2004 vedtok Finland en egen lov om språk, *Språklagen*. Denne loven presiserer bestemmelsene i grunnloven. Den fastsetter hvilket minimum av språklige rettigheter innbyggerne i Finland har, inkludert de samisk- og minoritetsspråklige. Den slår fast at alle har rett til å bruke finsk eller svensk når de har kontakt med myndighetene. Bestemmelser om språklige rettigheter finnes også i det generelle lovverket. Finske kommuner kan være én- eller tospråklige, og det utløser bestemmelser om språkbruk i ulike situasjoner. Sentralforvaltningen (departementene) er alltid tospråklige. Bedrifter og foreninger har tilnærmet samme språklige rettigheter som individet.

Finland vedtok i 2003 en egen lov om samiske språk i Finland, *Samisk språklag*, se mer under omtalen av samisk til slutt i artikkelen.

Det finske parlamentet vedtok i mars 2015 en egen lov om tegnspråk: *Teckenspråkslag*.

Finland har flere språknemnder og sekretariatene er lagt til Institutet för de inhemska språken. Se mer på www.sprakinstitutet.fi

Færøyene

I 2007 kom utredningen Málverk, som danner grunnlaget for den færøyske språkpolitikken. Språkpolitikken har to hovedmål: å sikre det færøyske språket som komplett og samfunnsbærende språk, og å sikre alle borgere rett til språk. Med rett til språk menes nasjonalspråk, morsmål og fremmedspråk, inkludert tegnspråk.

Utover denne utredningen har ikke Færøylene noen egen språkpolitisk handlingsplan, men oppdraget til språknemnda, Færøyska málnevndin, om å redigere og gi ut en rettskrivingsordbok kan betraktes som en del av en handlingsplan.

Det finnes ingen egen språklov, men det er vedtatt en lov om Færøyska málnevndin der nemndas oppgaver er konkretisert.

I tillegg vedtok Færøyesenes hjemmestyre i 2008 (iverksatt 2009) en lagtingslov som har bestemmelser om at annonser/reklame og reklamestoff som retter seg direkte til forbrukerne på Færøylene, skal være på færøysk. Lagtinget kan fastsette nærmere regler for språk og språkbruk i annonser/reklame og reklamestoff ved kunngjøring.

Se mer om Færøyska málnevndin og sekretariatet Málstovan på www.mal-rad.fo

Grønland

Grønlands hjemmestyre vedtok i 2009 en språklov som sikrer grønlandsk som offisielt språk på Grønland gjennom loven om selvstyre. I 2010 vedtok Inatsisartut en språkpolitikk, og loven gir veiledning til utarbeidelse av en språkpolitikk for alle arbeidsplasser på Grønland. Det finnes ingen egen handlingsplan for grønlandsk språk utover dette, men ulike tiltak er iverksatt for å heve det grønlandske språkets status. Det har i mange år vært arbeidet med å utvikle grønlandsk terminologi for samfunnsområder som helse- og omsorgssektoren, kriminalområdet, rettspleien, miljøområdet med mere. I tillegg har man klart å få grønlandske versjoner av en del IKT-verktøy, samt utviklet en egen stavekontroll for grønlandsk. Digitale opplæringsprogram for grønlandsk er utviklet, og disse er blant annet tatt i bruk av personalet på de grønlandske innenriksflyene.

Grønland er fortsatt en del av Danmark selv om de i dag har en mer selvstendig status enn tidligere. Det er derfor forventet at grønlanderne skal kunne snakke dansk, og at de kan henvende seg til myndighetene på Grønland på dansk. I offentlige sammenhenger skal man kunne bruke både grønlandsk og dansk, men praksis er ofte noe annet. Om legen ikke kan grønlandsk, må pasienten snakke dansk – også om pasienten ikke har dansk som morsmål.

Grønland har en egen grønlandsk språknemnd som holder til i Grønlands sprogsekretariat: Oqaasileriffik. Se mer på www.oqaasileriffik.gl

Island

Island vedtok i 2009 en språkpolitikk som omfatter alle samfunnsområder, *Íslenska til alls*. Hovedmålet for den islandske språkpolitikken er å sikre at is-

landsk blir brukt på alle samfunnsområder på Island. Språkpolitikken omtaler det islandske språks status og argumenterer for at språket også skal brukes i framtida. Språkpolitikken omfatter islandsk i skolen, på universitetene, i forskningen, på IKT-området, i næringslivet, i mediene og kunsten og i oversettelser, dessuten islandsk som andrespråk og islandsk i bruk utenfor Island. På flere av de nevnte samfunnsområdene er det utarbeidet egne handlingsplaner, blant annet for islandsk språkteknologi.

Lög um stöðu íslenskar tungu og íslensks táknmáls (Lov om det islandske språket og det islandske tegnspråkets status) fra 2011 slår fast at islandsk skal være det offisielle språket på Island. Dette er den første loven som sier noe om at islandsk skal være offisielt språk på Island. Island har også andre lover med bestemmelser om språk og språkbruk.

Island har en egen språknemnd med regjeringsoppnevnte medlemmer. Árni Magnússon-instituttet i islandske studier er sekretariat for språknemnden. Se mer på: www.arnastofnun.is

Norge – språkpolitiske mål

Målene for norsk språkpolitikk er formulert i stortingsmeldingen *Mål og mening. Ein beilskapleg norsk språkpolitikk* fra 2008. Meldingen, som ble behandlet i Stortinget samme år, er å betrakte som gjeldende språkpolitikk i Norge. Hovedmålet er å sikre det norske språkets posisjon som fullverdig og samfunnsbærende språk. Meldingen beskriver status for språk og språkbruk på mange samfunnsområder og foreslår tiltak som kan fremme bruken av norsk språk på områder som høyere utdanning, forskning, næringsliv, arbeidsliv, kultur- og mediesektoren og IKT-sektoren.

Skolesektoren har en egen strategi for språk og språkopplæring i grunnskolen og i videregående skole: *Språk bygger broer* fra 2008.

Norge – språkpolitiske handlingsprogrammer

De mange tiltakene som foreslås i *Mål og mening*, må sies å være det overordnede handlingsprogrammet for norsk språkpolitikk.

Stortingsmeldingen *Mål og mening* bygger på mange områder på utredningen *Norsk i hundre!* fra 2005 som var Språkrådets forslag til strategi for at norsk som nasjonalspråk skal kunne ivaretas og utvikles videre i en globalisert verden. Utredningen så på hvilke utfordringer nasjonalspråket står overfor når man også skal kommunisere over landegrensene. Det viktigste blir å fremme tiltak og holdninger som fremmer bruken av eget språk, samtidig som man understreker hvor viktig det er med kompetanse i fremmedspråk.

Språk bygger broer (2008) er en stortingsmelding som omhandler språk,

språkbruk og tiltak for språkstimulering og språkopplæring i grunnskolen og videregående skole, inkludert undervisning for barn som bruker tegnspråk og tilgang til informasjon for tegnspråkbrukere.

Språk åpner dører (2007) er en strategi for å styrke fremmedspråk i opplæringen. Dette er også en stortingsmelding og er derfor en del av gjeldende språkpolitikk i Norge.

Språkrådet har en egen *Handlingsplan for språk og IKT* fra 2001 som nå er under revisjon. Som tittelen sier, omhandler den språk og språkbruk i den norske informasjons- og kommunikasjonssektoren. IKT griper inn i alle samfunnsområder, og planen blir derfor sentral med tanke på hvor og til hva vi skal bruke norsk språk i framtida.

Norge – lovverk

Norge har ingen lov som sier at norsk er hovedspråket i Norge. I den norske grunnloven er samisk språk omtalt. Arbeidet med en norsk språklav er i gang, og det er ventet at loven blir sendt på høring i løpet av høsten 2015.

Norge har en egen lov om språkbruk i offentlig tjeneste som er fra 1981, *Mållova*. Denne loven fastsetter at bokmål og nynorsk er likeverdige målformer, og at de skal være likestilte skriftspråk i alle organ i staten, fylkeskommunene og kommunene. Loven gir individet rett til å bruke egen målform i all kommunikasjon med offentlige organer, og den enkelte skal få svar på samme målform. Alle sentrale statlige organer må ha minst 25 % av alt skriftlig materiell på hver av målformene. Skriftlig materiell omfatter også det som publiseres digitalt (nettsider og digitale tjenester rettet mot enkeltindividet).

Norge har egne lover som gjelder skole og utdanning, og i dem er det fastlagt hvilke rettigheter den enkelte elev har til opplæring på eget språk. Disse lovene omfatter bokmål, nynorsk, samisk, kvensk og tegnspråk.

Språkrådet i Norge har oppgaven med å sette ut i praksis den språkpolitikken som Stortinget har behandlet, og en av Språkrådets oppgaver er å føre tilsyn med at *Mållova* blir fulgt. Se mer om Språkrådet på www.spraakradet.no.

Sverige – språkpolitiske mål

Den svenske riksdagen slo i desember 2005 fast fire språkpolitiske mål. Målene var et resultat av det som ble lagt fram i Mål i mun, og var grunnlaget for språklaven som kom i 2009. I kortversjonen er målene at svensk skal være hovedspråket i Sverige, at svensk skal være et komplett og samfunnsbærende språk, at det offisielle svenske språket skal være røktet (pleid), enkelt og forståelig og til slutt at alle innbyggerne i Sverige har rett til språk. Det betyr at de har rett til å utvikle og tilegne seg svensk, og til å utvikle og bruke sitt eget

morsmål og de andre nasjonale minoritetsspråkene, og at de skal ha mulighet til å lære seg fremmede språk (se avsnittet om lovverk nedenfor).

Sverige – språkpolitiske handlingsprogram

I 2002 kom *Mål i mun – förslag til handlingsprogram för svenska språket*. Det er en omfattende offentlig utredning der hovedspørsmålet er hvordan svensk kan fortsette å være samfunnsbærende. Utredningen tar for seg språk og språkbruk på alle samfunnsområder. I tillegg omhandler den forholdet mellom svensk og andre språk.

Utredningen dannet grunnlaget for den svenske språkloven.

Sverige – lovverk

Sverige fikk i 2009 en egen språklov, *Språklagen*, som regulerer det ansvaret offentlig sektor har for at svensk skal være hovedspråk i Sverige. Loven har også bestemmelser som gjelder terminologi, klarspråk, nasjonale minoritetsspråk (inkludert samisk), det svenske tegnspråket, øvrige svenske minoritetsspråk og svensk i internasjonale sammenhenger.

I tillegg til selve språkloven fikk Sverige samme år (2009) *Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk*. Denne loven regulerer retten til å bruke samisk, meänkieli eller finsk i kommunikasjonen med myndighetene. Loven har også bestemmelser om språkbruk i førskolen og i eldreomsorgen.

De samiske språkene i Norden

Finland, Sverige og Norge har alle en samisk befolkning med særlige rettigheter nedfelt i hvert av landenes lovverk. I alle tre landene er de samiske språkene offisielle minoritetsspråk, men det er bare i norsk lovgivning at bruken av samisk språk er en generell individuell rettighet. I Sverige har samisktalende rett til å bruke sitt eget språk i kontakten med myndighetene, men bare i et begrenset antall kommuner.

I Finland har grunnloven bestemmelser om samenes rett til eget språk og egen kultur. I tillegg har de en samisk språklov som skal sikre samenes rett til eget språk, med detaljerte bestemmelser om bruk av samisk ved domstolene og i offentlig forvaltning. I tillegg kommer lover som regulerer språkbruken i barnehagen og utdanningssektoren. I Finland er det utarbeidet en egen handlingsplan med forslag til tiltak som kan stimulere bruken av samisk og forbedre situasjonen for de tre samiske språkene i Finland: *Åtgärdsprogram för att stimulera det samiska språket*.

Den norske loven om Sametinget slår fast at samisk er likestilt med norsk i de samiske forvaltningsområdene, og språkreglene i loven regulerer samenes

rett til eget språk i kontakten med myndighetene. I tillegg har den norske opplæringsloven bestemmelser om samisk som opplæringsspråk. *Handlingsplan for samiske språk* kom i 2009 og inneholder forslag til tiltak som kan styrke/fremme bruken av samiske språk på de fleste samfunnsområder. Handlingsplanen identifiserer også områder der det trengs ny kunnskap.

I Sverige regulerer *Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk* hvordan man skal forholde seg til bruken av samisk. Samisk brukes i 19 svenske kommuner, og disse utgjør det samiske forvaltningsområdet. I disse kommunene skal det drives førskolevirksomhet og eldreomsorg der man bruker samisk som arbeidsspråk (tilsvarende gjelder for finsk og meänkieli). Skoleloven inneholder bestemmelser om retten til og vilkår for undervisning på samisk. Individet har rett til å bruke eget språk i kontakten med myndighetene i det samiske forvaltningsområdet. I resten av landet står kommunene fritt når det gjelder å tilby tjenester på minoritetsspråkene.

Konklusjon

Alle de nordiske landene har bestemmelser som skal sikre nasjonalspråket som komplett og samfunnsbærende språk. Det er ikke alltid lovverket sier noe direkte om hvilket språk man skal bruke eller hvilke rettigheter man har til språk. Bestemmelser som gjelder språk, språkbruk og grupper/enkeltpersoners rettigheter knyttet til språk er innbakt i andre lover eller i forskrifter som gjelder for avgrensede samfunnsområder som f.eks. skole, opplæring og eldreomsorg.

Alle landene har bestemmelser om språklige rettigheter. Alle har informasjon om offisielle minoritetsspråk, men det varierer hvor mange minoritetsspråk de har og hvilke språk som er godkjent som offisielt minoritetsspråk.

Summary

All the Nordic countries have regulations stating their language or languages as complete and usable in all parts of society. There might not be a single law saying which language to use or anything about the inhabitants' right to use a certain language. Laws and regulations for certain parts of society, like schools, education and health care, might have statements about language, which language to use by whom, when and where. Most countries' legislation state in one way or another what is the nation's main language. All have regulations about the individual's right to language. Information about which official minority languages a nation has, is available, but the number of minority languages vary, as do which languages are accepted as a minority language.

Torbjørgh Breivik er seniorrådgiver og nordisk sekretær i Språkrådet, Norge.

Referanser

Danmark

Hvidbog om erhvervsliv sprogpolitik og konkurrenceevne, Dansk Selskab for Fagsprog og Fagkommunikation, København 2003

Retsplejeloven, Bek. Nr. 488 af 2.10.1978

Retskrivningsloven, lov nr. 332 af 14.5.1997 om dansk retskrivning

Sprognævnet: Dansk sprogs status 2012, Dansk Sprognævn, København 2012

Sprognævnsloven, lov nr. 320 af 14.5.1997 om Dansk Sprognævn

Sprognævnets bekendtgørelsen, bekendtgørelse nr. 178 af 9.3.2009 om Dansk Sprognævns virksomhed og sammensætning

Sprog på spil – et udspil til en dansk sprogpolitik, utarbejdet af en arbejdsgruppe nedsatt av Kulturministeriet, 2003

Sprog til tiden. Rapport fra sprogudvalget, Kulturministeriet, 2008

Språkpolitiske notater fra Dansk Sprognævn

Finland

Grundlagen, 2000

Handlingsprogram för finska språket: Finska språkets framtid – Ett språkpolitiskt handlingsprogram, 2009

Handlingsprogram för romani, 2009

Klart myndighetsspråk – ett handlingsprogram, 2014

Nationalspråksstrategin, Statsrådets kansli, 2012

Språklagen, 2004

Språkpolitiskt program för teckenspråken i Finland, 2010

Tandefelt, Marika: *Tänk om... Svenska språknämndens förslag till handlingsprogram för svenskan i Finland*, Forskningscentralen för de inhemska språken, 2003

Færøyene

Málmørk. Álit um almennan málpolitikk, Málstevnunevðin, 2007

Lov om Sprogrådet (der Sprogrådets oppgaver blir konkretisert), 2013

Lov om personnavn, 1992, 2002 og 2007

Lagtingslov om markedsføring, 2009

Grønland

Inatsisartutlov nr. 7 af 19. maj 2010 om sprogpolitik (Sprogllov)

Selvstyrelovgivningen, 2009

Island

Íslenska til alls, Alltinget 2009

Lög um stöðu íslenskrar tungu og íslensks táknmáls, nr. 61/2011

Norge

Lov om målbruk i offentlig teneste, 1981

Mål og meining. Ein heilskapleg norsk språkpolitikk, St.meld. nr. 35 (2007–2008), 2008

Norsk i hundre!, Språkrådet, 2005

Språk bygger broer, St.meld. nr. 23 (2007–2008), 2008

Språk åpner dører, Strategiplan, Kunnskapsdepartementet, 2007

Sverige

Mål i mun – förslag til handlingsprogram för det svenska språket, SOU 2002:27

Språklag, 2009

Bästa språket – en samlad svensk språkpolitik, Regjeringsproposisjon, 2005

Värna språken – förslag till språklag, 2008

Lag om nationella minoriteters rättigheter, 2009

Det samiske språkområdet

Handlingsplan for samiske språk, Kommunaldepartementet, Norge, 2009

Handlingsplan: Åtgärdsprogram för att stimulera det samiska språket, Finland, 2012

Lag om grundläggande utbildning, Finland, 1999

Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk, Sverige, 2009

Samisk språklag, Finland, 2003

Sameloven, Norge, 1987

Skollagen, Sverige

Opplæringsloven, Norge, 1998

www.sametinget.no

www.sametinget.se

Stikkord: språkpolitikk, språklige rettigheter, språklover, språkstrategi, språklige handlingsplaner